

יהושע לים

אזרה של עולם

לאזרה של מגדל דוד

ירושלים. מילה אחת שטומנת בחובה כל כך הרבה.
 יהודים כמהו אליה במשך אלפי שנים, קיוו לשוב אליה ולראותה
 בבניינה.
 כמעט בכל ריכוז יהודי במהלך הגלות ניסו היהודים לבנות מרכז
 רוחני ותרבותי אותו כינו: ירושלים.
 במסע המשותף שלנו נעבור בין ערי 'ירושלים' שונות, ננסה לאסוף
 תובנות ולהפנים מסרים שונים אותם העבירו אבותינו מדור לדור.
 את השיעור הראשון נפתח, כמתבקש, בשיח אודות ירושלים עיר
 הקודש. על הזיכרון, התקווה והשאיפה שהיא מסמלת לדורות
 רבים כל כך ועל האקטואליות שלה בחיינו אנו.
 לימוד מהנה ומועיל!

שני שנה את ירושלים...

מה מסמלת
העיר ירושלים
כיום?

מדוע לדעתכם
ירושלים היוותה
השראה לדורות של
יהודים?

מהי ירושלים
עבורכם?

לב העם

היה עומד בבית המקדש יכוין את לבו כנגד בית קדשי הקדשים, שנאמר (מלכים א ח, לה): 'והתפללו אל המקום הזה'.

היה עומד בבית קדשי הקדשים יכוין את לבו כנגד בית הכפורת. היה עומד אחורי בית הכפורת יראה עצמו כאילו לפני הכפורת.

נמצא: עומד במזרח - מחזיר פניו למערב, במערב - מחזיר פניו למזרח, בדרום - מחזיר פניו לצפון, בצפון - מחזיר פניו לדרום, נמצאו כל ישראל מכוונים את לבם למקום אחד. (ברכות, ל, ב).

תנו רבנן (שנו רבותינו): סומא ומי שאינו יכול לכוין את הרוחות יכוין לבו כנגד אביו שבשמים, שנא' (מלכים א ח, לה): 'והתפללו אל ה'.'

היה עומד בחו"ל יכוין את לבו כנגד ארץ ישראל, שנא' (מלכים א ח, מח): 'והתפללו אליך דרך ארצם'.

היה עומד בארץ ישראל יכוין את לבו כנגד ירושלים, שנאמר (מלכים א ח, מד): 'והתפללו אל ה' דרך העיר אשר בחרת'.

היה עומד בירושלים יכוין את לבו כנגד בית המקדש, שנאמר (דברי הימים ב ו, לב): 'והתפללו אל הבית הזה'.

חובבי יחזק

מדוע מתפללים לכיוון העיר ירושלים?

ראע אישי

מדוע לדעתכם הברייתא פותחת באדם שאינו יכול לכוון את הרוחות?

הנביא ישעיהו אומר לעם ישראל: **"נחמו נחמו עמי, יאמר אלוהיכם. דברו על לב ירושלים וקראו אליה"** (ישעיה מ, א-ב).

כאשר אדם מרגיש לא טוב, הרופא בודק קודם כול את הלב. אם הלב תקין, קל יותר לטפל בשאר האיברים. אם יש בעיה בלב, מצבו של האדם קשה. האינדיקציה למצבו של עם ישראל היא "לב ירושלים". באיזו מידה עם ישראל קשור לירושלים. כל עוד פועם הלב היהודי ומתגעגע לירושלים – "נחמו נחמו עמי". יש תקווה. המציאות ההיסטורית מוכיחה שכל קהילה בגולה שהייתה קשורה בתפילותיה, בסמליה, לירושלים, הצליחה לטפח חיים של תורה והחזיקה מעמד גם במצבים הקשים בגלות, למרות הריחוק הגאוגרפי מירושלים (מתוך דברים שנאמרו בפגישת מחנכים עם הרב ישראל מאיר לאו בכ"ו באדר ב' תשנ"ז).

כאן
זה ביתי,
כאן
זה לבי

שיאלו, שלום ירושלים

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שִׁמְחָתִי בְּאִמְרִים לִי בַּיַּת ה' נִלְךָ: עֹמְדוֹת הָיוּ רַגְלֵינוּ
 בְּשַׁעְרֶיךָ יְרוּשָׁלַם: יְרוּשָׁלַם הַבְּנוּיָה כְּעִיר שֶׁחִבְּרָה לָהּ יַחְדָּו: שְׁשָׁם עָלוּ
 שְׁבָטִים שְׁבָטֵי יְהוָה עֵדוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְהַזְדוֹת לְשֵׁם ה': כִּי שָׁמָּה יָשְׁבוּ כְּסָאוֹת
 לְמִשְׁפַּט כְּסָאוֹת לְבֵית דָּוִד: שְׁאֵלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלַם יִשְׁלִי אֶהְבִּיךָ: יְהוָה
 שְׁלוֹם בְּחִילְךָ שְׁלוֹהָ בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ: לְמַעַן אֲחִי וְרַעֲי אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם בְּךָ:
 לְמַעַן בַּיַּת ה' אֱלֹהֵינוּ אֲבַקֶּשֶׁה טוֹב לָךְ: (תהילים קכ"ב)

מרכז העולם

להרגשתכם, מה צריך להיות המסר של
 עיר שמשמשת מרכז העולם?
 מהו המסר העולה מתוך דברי דוד המלך?

לכו ונעלה אל הר ה'

הַדָּבָר אֲשֶׁר חָזָה יִשְׁעִיהוּ בֶן-אָמוֹץ עַל-יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם. וְהָיָה בְאַחֲרֵית הַיָּמִים, נִכּוֹן יִהְיֶה הַר בֵּית ה' בְּרֹאשׁ הַהָרִים, וְנִשָּׂא מִגְבְּעוֹ; וְנִהְרֹוּ אֵלָיו כָּל-הַגּוֹיִם. וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָכוּ וְנַעֲלֶה אֶל-הַר ה' אֶל-בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וִירְנוּ מִדַּרְכָּיו וְנִלְכֶה בְּאַרְחֻתָיו כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה, וְדַבֵּר-ה' מִירוּשָׁלַם. וְשִׁפֹּט בֵּין הַגּוֹיִם וְהוֹכִיחַ לְעַמִּים רַבִּים וְכַתַּתוּ חֲרָבוֹתָם לְאַתִּים וְחֲנִיתוֹתֵיהֶם לְמַזְמֵרוֹת. לֹא-יִשָּׂא גּוֹי אֶל-גּוֹי חָרָב וְלֹא-יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה (ישעיהו ב, א-ד).

מזכירי עז כה

מהי הבשורה אותה תישא ירושלים
באחרית הימים?
מה עלינו לעשות כדי להגיע לכך?

כמי שנולד בירושלים

מתוך קטסטרופה היסטורית שהחריב טיטוס מלך רומי את ירושלים, וגלה ישראל מארצו, נולדתי אני באחת מערי הגולה, אבל בכל עת תמיד דומה הייתי עליו כמי שנולד בירושלים.

בחלום, בחזון לילה ראיתי את עצמי עומד עם אחי הלויים בבית המקדש כשאני שר עמהם שירי דוד מלך ישראל.

בזכותה של ירושלים כתבתי את כל אשר נתן השם בלבי ובעטי. מתוך נאומי של ש"י עגנון בטקס קבלת פרס נובל לספרות, 1966

זכור!

אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני.
תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרכי,
אם לא אעלה את ירושלים על
ראש שמחתי.

שרת הדורות

היכן נהוג במשפחתכם להזכיר
את ירושלים?

חובביס יחז

מדוע חשוב לזכור את ירושלים
גם בזמן של שמחה?

עיצב בשמחה

אָמרוּ לִיהִ רַבֵּנָן לְרַב הַמְנוּנָא זוּטִי בְּהִלּוּלָא דְמָר
בְּרִיהִ דְרַבִּינָא: לִישְׁרֵי לָן מָר. אָמַר לְהוּ: וַיֵּן לָן,
דְּמִיתָנָן. וַיֵּן לָן, דְּמִיתָנָן. אָמַרִי לִיהִ: אָנָן מָה נַעֲנִי
בְּתַרְרָ? אָמַר לְהוּ: הִי תוֹרָה, וְהִי מִצְוָה דְמַגְנֵנוּ עַלְוֵן

**אמרו לו חכמים לרב המנונא הקטן בחתונתו של
מר בנו של רבינא: ישיר לנו מר. שר להם: אוי לנו
שנמות, אוי לנו שנמות. אמרו לו: אנו מה נענה
אחריך? אמר להם: היכן התורה והיכן המצוה
שיגנו עלינו?**

מָר בְּרִיהִ דְרַבִּינָא עֶבֶד הִילּוּלָא לְבְרִיהִ, חֲזַנְהוּ לְרַבֵּנָן
זְהוּוּ קְבֻדְחֵי טוּבָא. אֵייתִי כְּסָא דְמוֹקְרָא בֵּת אַרְבַּע
מָאָה זוּזֵי, וְתַבְרָ קַמְיָהוּ, וְאַעְצִיבוּ.

רַב אָשִׁי עֶבֶד הִילּוּלָא לְבְרִיהִ, חֲזַנְהוּ לְרַבֵּנָן זְהוּוּ קָא
בְּדְחֵי טוּבָא. אֵייתִי כְּסָא דְזוּגִיתָא חִיּוּרְתָא, וְתַבְרָ
קַמְיָהוּ, וְאַעְצִיבוּ.

**מר בנו של רבינא עשה חתונה לבנו, ראה את
החכמים שהיו מבודחים ביותר. הביא כוס יקרה
השווה 400 זוז ושבר לפנייהם והתעצבו.**

חושבים על מה

מדוע אנו משלבים מעט עצב בזמני שמחה?
מה נוכל ללמוד מהסיפורים השונים
המופיעים בשקף זה?

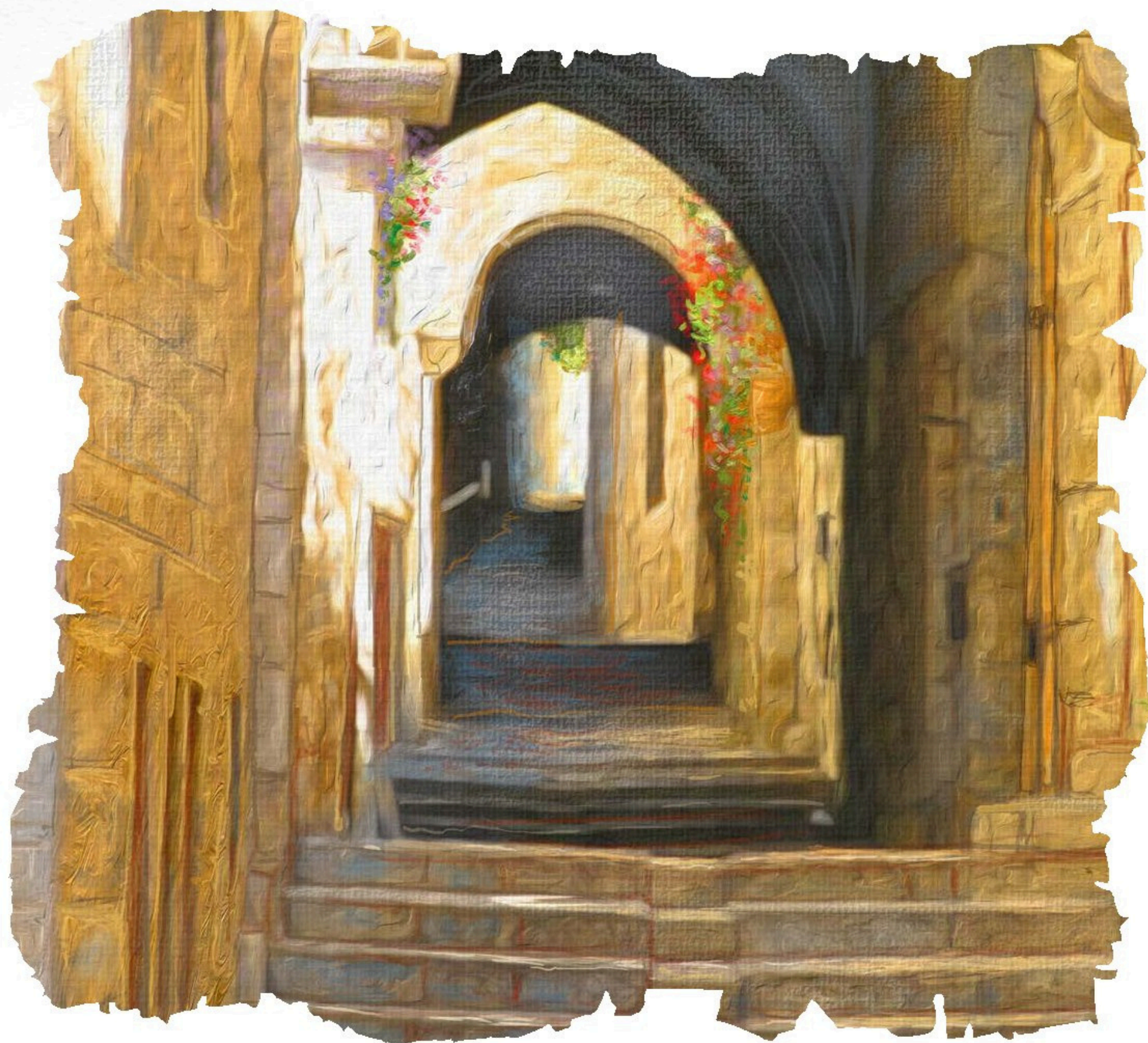

(ברכות, לא, ב)

ציידה לדרך

ירושלים כמרכז מלמדת אותנו
 כי אנו בעיצומו של תהליך. אנו
 מבקשים להשפיע על העולם ועלינו
 אידיאלים מסוימים ואיננו מאפשרים
 לעצמנו 'לאבד את הראש' לחלוטין
 ולשכוח כי יש לנו משימה ואתגר.

- **כיצד מסריה של ירושלים
 משפיעים עליך כיום?**
- **כיצד אנו יכולים להאיר את העולם
 באורה של ירושלים?**

מנדחה כבה

